

М-р Крсте ШАЏНОСКИ

МАКЕДОНСКА БЕРЗА ИЛИ ЗАРПИМ ОД БРЕМНО
ДНЕВНА СФИРА ИЛИ ДИСТЕ БРОЈ 107 08

Хартија од вредност

Име на хартија од вредност	Гласовна цена	Бр. акции	Износ на цена	Промена на цена	Износ
Алколоид Скопје	5.521,58	173	3.600,00	5.602,00	9.68
Бетон Скопје	1.716,00	0	0	0	0
Витаминка Прилеп	6.855,00	0	6.855,00	7.500,00	6.855
Гранит Скопје	1.900,00	0	3.000,00	580	580
Димко Митрев Велес	589,08	0	0	0	0
Европа Скопје	1.000,00	0	0	0	0
ЕМО Охрид	1.851,00	0	0	0	0
Жито Луко Скопје	551	0	0	0	0
Жито Битола Битола	250	0	0	0	0
Жито Вардар Велес	300	0	0	0	0
Земрад, комб. Пелаго	770	-2,18	3.701,00	771	3.50
Инвестбанка Скопје	3.711,89	0	6.850,00	7.800	7.800
Инвестбанал Хот	7.594,00	0	0	0	0
Интернешнал Хот	301	0	0	0	0
КИБ Куманово	1.700,00	0	0	0	0
Киро Кучук Велес	0	0	0	0	0
Комерцијална бан	0	0	0	0	0
Комуна Скопје	0	0	0	0	0
Карпош Скопје	0	0	0	0	0
Лотарија на Македонија Скопје	0	0	0	0	0
ГП Маарово Скопје	0	0	0	0	0
Макотекс Скопје	0	0	0	0	0
Макошлеп Скопје	0	0	0	0	0
Хотел Метропол Охрид	0	0	0	0	0
Метропол Скопје	0	0	0	0	0
Македонија Тур	0	0	0	0	0
Македонија Тур	0	0	0	0	0
Отекс Охрид	0	0	0	0	0
Охридска банка Охрид	0	0	0	0	0
ОХИС Скопје	0	0	0	0	0
Реплек Скопје	0	0	0	0	0
РЖ Економика Скопје	0	0	0	0	0
РЖ Институт Скопје	0	0	0	0	0
РЖ Интер-Транспед Скопје	0	0	0	0	0
РЖ Услуги Скопје	0	0	0	0	0
Стопанска банка Битола	0	0	0	0	0
Силекс Кратово	0	0	0	0	0
Скопски Пазар Скопје	0	0	0	0	0
Стил Скопје	0	0	0	0	0

**МАКЕДОНСКИОТ
БЕРЗАНСКИ БУМ
ВО 2005
ФИКЦИЈА ИЛИ РЕАЛНОСТ**

Рецензии:

Проф. д-р Владимир Канџиќан

Проф. д-р Блаѓоја Наневски

Издавач:

Друштво за издавачка дејност

„ВЛАБОР“ ДООЕЛ Скопје

За издавачиџе:

Владимир Блажевски

Лекџура:

Луси Караниќолова

Комџуџијерска обраќоџка и корица:

Фонче Божиновски

Печай:

„ЈУГОРЕКЛАМ“ - СКОПЈЕ

Тираж: 300 џримероџи

CIP – Каталогизаџија во публикаџија

Народна и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје

336.76(497.7) „2005“

ШАЈНОСКИ КРСТЕ

МАКЕДОНСКИОТ БЕРЗАНСКИ БУМ ВО 2005: фикџија или реалност /

Крсте Шајноски. - Скопје: Влабор, 2006, -185 стр.; 24 см

фусноги кон текстот, - Библиографија: стр. 181-185

ISBN 9989-9650-7-2

а) Пазар и капитал - Македонија - 2005

COBISS.MK - ID 66848778

СОДРЖИНА

СПИСОК НА ТАБЕЛИ	9
ПРЕДГОВОР	13
ВОВЕД	17
1. БЕРЗАТА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КАКО НОВ ПА ЗАРЕН МЕХАНИЗАМ ВО МАКЕДОНИЈА	19
1.1. Општи карактеристики и функции на берзата за хартии од вредност	19
1.2. Појава и развој на берза за хартии од вредност во Македонија	20
1.3. Функции на берзата	23
1.3.1. Мобилизирање на парични средства за нови инвестиции- примарен пазар	24
1.3.2. Инвестирање преку сопственичко преструктурирање - секундарен пазар	24
1.4. Детерминанти на цените на хартиите од вредност	25
1.5. Оценка на улогата на берзата во мобилизирањето на финансиски средства и обемот на инвестиции	29
2. БЕРЗАНСКИ СКОК НА ЦЕНИТЕ НА ХАРТИИТЕ ОД ВРЕДНОСТ ВО ПРОЛЕТТА 2005	35
2.1. Обем и структура на тргувањето	36
2.1.1. Раст на бројот на трансакциите, обемот на продадените акции и прометот со акции	36
2.1.2. Раст на цените на хартиите од вредност	42
2.1.3. Рангирање според рекордни вредности	54
2.1.4. Висока промена во капитализацијата	56
2.2. Причини коишто го предизвикаа скокот	59
2.2.1. Високи износи на задржана заработувачка	61

2.2.1.1.	Расии на фонговиите на групиваиќа	61
2.2.1.2.	Расии на книговодственаиќа вредности на акциите	63
2.2.1.3.	Влијанието на издвојуваиќа за фондови врз иазарнаиќа цена на акциите	66
2.2.2.	Повеќегодишни исплати на дивиденда	70
3.	ВЛИЈАНИЕ НА ШПЕКУЛАТИВНИТЕ ДВИЖЕЊА НА БЕРЗАТА	73
3.1.	Претпоставки за појава на поинтензивни шпекулации	74
3.1.1.	Материјална основа: период на потценети пазарни вредности на акциите во однос на нивната книговодствена вредност	74
3.1.2.	Институционални претпоставки	77
3.2.	Оценка на дострелот на манипулативните шпекулации	79
3.3.	Знаци на падување на ценовен балон во август 2006 година?	81
4.	ПРОФИТАБИЛНОСТА НА БАНКИТЕ КАКО ОСНОВА НА БЕРЗАНСКИОТ СКОК НА ЦЕНИТЕ НА АКЦИИТЕ	85
4.1.	Профитот и неговото мерење	86
4.2.	Профитната позиција на банките во стопанството на Македонија	90
4.3.	Движење на профитот на банките	91
4.4.	Односот кон нето профитот во деловната политика на банките	96
4.5.	Контроверзи на политиката на дивиденда	99
4.5.1.	Економскиот карактер на дивидендата	99
4.5.2.	Ефекти на политиката на дивиденда	104
4.5.3.	Фактори што влијаат врз донесувањето на одлука за дивиденда	105
5.	ВРСКАТА МЕЃУ ПРОФИТАБИЛНОСТА НА БАНКИТЕ И ВРЕДНОСТА НА АКЦИИТЕ НА БЕРЗАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	109
5.1.	Односот меѓу растот на капиталот и вредноста на акциите	110
5.1.1.	Период на загушена врска	110
5.1.2.	Момент на воспоставување на реална врска	113
5.1.3.	Авансиран раст на вредноста на акциите	114
5.1.4.	Манипулативен раст на вредноста на акциите	115
5.2.	Политиката на дивиденда и вредноста на акциите на избрани банки	117

5.2.1.	Заштита и раст на вредноста на капиталот-долгорочен интерес на инвеститорите	118
5.2.2.	Политика на дивиденда- задоволување на краткорочните интереси и потреби на инвеститорите	121
5.2.3.	Политиката на дивиденда и вредноста на акциите на банките	123
6.	ПРИЧИНИ ЗА ДОЛГ ПЕРИОД НА НЕЗАИНТЕРЕСИРАНОСТ НА БАНКИТЕ ЗА ДВИЖЕЊАТА НА БЕРЗАТА	125
6.1.	Примена на премолчна стратегија на опстојување како највисок дострел во транзициски услови	126
6.2.	Недоволна конкуренција за да се изнуди сратешко управување со растот на банките	127
6.3.	Релативно поповолни услови за работење на банките	129
6.4.	Немотивирани акционери	130
6.5.	Немотивирани и неприсилени менаџери	131
7.	ПОСЛЕДИЦИ ОД БЕРЗАНСКИОТ БУМ НА АКЦИИТЕ НА БАНКИТЕ	133
7.1.	Објективизирање на (не) успешноста на банкарското работење	134
7.2.	Зголемување на одговорноста на банкарскиот менаџмент	136
7.3.	Потреба од поголема транспарентност на банките	138
7.4.	Зголемен интерес на инвеститорите за Берзата	140
8.	МОЖНИ ИДНИ ДРАМАТИЧНИ СЛУЧУВАЊА НА БЕРЗАТА	143
8.1.	Предвидување на непредвидливото	143
8.2.	Методи за анализа на акциите за потенцијално инвестирање	145
8.3.	Странски искуства за движење на цените на акциите	148
8.4.	Материјална основа и поводи за промена на цените на акциите	150
	ЗАКЛУЧОЦИ	153
	ПРИЛОЗИ	161
	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	181